

**FEDERICO GARCÍA LORCA**

(1898 - 1936)

**DONO PERLIMPLINO MEILĖ**

Trijų paveikslų erotinė ricina

Kamerinė versija

Iš ispanų kalbos vertė

VALDAS PETRAUSKAS

VEIKĒJAI

Donas Perlimplinas

Belisa

Markolfa

Belisos motina

Pirmas kaukas

Antras kaukas

## PROLOGAS

*Dono Perlimplino kambarys. Sienos žalios, baldai juodi. Gilumoje balkonas, iš kurio matyti Belisos balkonas. Perlimplinas su žaliu durtiniu, ant galvos baltas perukas su vytais. Markolfa, tarnaitė, su tradicine ruožuota suknele.*

**PERLIMPLINAS.** Vadinasi, sakai, taip?

**MARKOLFA.** Taip.

**PERLIMPLINAS.** O kodėl taip?

**MARKOLFA.** Ogi todėl.

**PERLIMPLINAS.** O jeigu aš pasakysiu: ne?

**MARKOLFA** (*jtūžusi*). Ne?!

**PERLIMPLINAS.** Ne.

**MARKOLFA.** O kodėl gi ne, pone?

**PERLIMPLINAS.** Tu pirma, išmoningoji ekonomė, pasakyk man, kodėl turi būti: taip?

*Tyla.*

**MARKOLFA.** Dvidešimt ir dvidešimt lygu keturiasdešimt...

**PERLIMPLINAS** (*atidžiai klausydamasis*). O kas toliau?

**MARKOLFA.** Ir dar dešimt – viso labo penkiasdešimt.

**PERLIMPLINAS.** Na ir kas?

**MARKOLFA.** Kai žmogui penkios dešimtys, jis jau įmetėjęs.

**PERLIMPLINAS.** Kas be ko.

**MARKOLFA.** Kurią dieną galiu imti ir numirti.

**PERLIMPLINAS.** Kas be ko.

**MARKOLFA** (*verkdama*). Kaipgi tamsta vieni vienas našlaitėlis gyvensi šiame pasaulyje?

**PERLIMPLINAS.** Iš tiesų, kaipgi gyvensiu...

**MARKOLFA.** Tamstai reikia vesti.

**PERLIMPLINAS** (*susijaudinęs*). Taip?

**MARKOLFA** (*tvirtai*). Taip.

**PERLIMPLINAS** (*persigandęs*). Klausyk, Markolfa... Argi jau taip labai reikia? Kai buvau mažas, viena moteriškė pasmaugė savo vyrą. Jis buvo batsiuovys. Kol gyvas nepamiršiu. Apsisprendžiau tuomet niekadoms nevesti, ir baigta. Turiu knygų... Ir to pakanka. Kam man reikia pačios?

**MARKOLFA.** Vedybinis gyvenimas, tamstele, turi saviško žavesio. Iš šalies pažiūrėjus, lyg ir nieko nematyti. Vedybiniame gyvenime begalė paslapčių. Tarnaitėi nevalia kalbėti apie tokius dalykus... Na, matai tamsta...

**PERLIMPLINAS.** O kas yra?

**MARKOLF**A. Nukaitau iš gėdos.

*Tyla. Girdėti skambinant rojaliu.*

**BELISOS BALSAS** (*dainuoja už scenos*).

Ak, meile, meile!..  
Lyg saulės žuvelė auksinė  
Plauki prie mano kojų  
Šilta banga vandenyno  
Man į veidą alsuoji..  
Jau gieda gaidžiai, aušroja,  
Neskubėki, naktele greitoji!..

**MARKOLF**A. Tamsta matai, kad mano teisybė.

**PERLIMPLINAS** (*kasydamasis pakaušį*). Gražiai dainuoja, ar ne?

**MARKOLF**A. Štai tamstai ir tinkama pati: lyg iš pieno plaukusi gražuolė Belisa.

**PERLIMPLINAS**. Belisa... Juk ne dabar...

**MARKOLF**A. Ne, dabar... Tuoju pat... (*Ima jį už parankės ir veda link balkono*) Sakyk tamsta: Belisa.

**PERLIMPLINAS**. Belisa...

**MARKOLF**A. Garsiau.

**PERLIMPLINAS**. Belisa!

*Priešais name atsidaro balkono durys ir pasirodo BELISA, akinančio grožio mergina, pusnuogė.*

**BELISA**. Kas mane šaukia?

**MARKOLF**A (*slepiasi už užuolaidos*). Atsilieпки tamsta.

**PERLIMPLINAS** (*drebedamas*). Aš.

**BELISA**. Taip?

**PERLIMPLINAS**. Taip.

**BELISA**. O... kodėl gi taip?

**PERLIMPLINAS**. Ogi todėl.

**BELISA**. O jeigu aš pasakysiu ne?

**PERLIMPLINAS**. Būtų labai gaila... nes mudu... nusprendėme, kad aš noriu vesti.

**BELISA** (*juokdamasi*). Ką?

**PERLIMPLINAS**. Tamstą.

**BELISA** (*apsiniaukdama*). Bet... (*Šaukia*) Mama, mama, mamyte!

**MARKOLF**A. Eina kaip sviestu patepta.

*Į balkoną išeina MOTINA su prašmatniu XVIII amžiaus peruku, padabintu paukščiais, kaspinais ir karoliais.*

**BELISA**. Donas Perlimplinas nori mane vesti. Ką daryti?

**MOTINA.** Labą vakarą, neatremiamasis kaimyne. Jau ne kartą esu sakiusi dukrelei, jog tamsta esi tokių pat gražių manierų ir tokios pat puikios išvaizdos kaip ir velionė tamstos motušė, tauri ir prakilni dama, kurios, deja, neturėjau garbės pažinoti.

**PERLIMPLINAS.** Nuolankiausiai tamstai dėkoju.

**MARKOLFA** (*labai piktai iš už užuolaidos*). Aš nusprendžiau prašyti tamstą...

**PERLIMPLINAS.** Mudu nusprendėme prašyti tamstą...

**MOTINA.** Mano dukrelės rankos, ar ne?

**PERLIMPLINAS.** Taigi.

**BELISA.** Bet, mama... O aš?

**MOTINA.** Tu, žinoma, sutinki. Donas Perlimplinas – puikus vyras.

**PERLIMPLINAS.** Tikiuosi, būsiu geras vyras, ponია.

**MARKOLFA** (*šaukia*). Done Perlimplina!

**PERLIMPLINAS.** Ko?

**MARKOLFA.** Sutarta.

**PERLIMPLINAS.** Taip manai?

*Jiedu šnekasi.*

**MOTINA** (*Belisai*). Donas Perlimplinas turi daug žemių, o tose žemėse daug avių ir žąsų. Avis ir žąsis galima parduoti turguje, o turguje gauti už jas krūvą pinigų. Už pinigus galima prisipirkti pašvitų, o su pašvitaais atrodyti dar gražesnė... O gražuoles myli ne tik vyras, bet ir kiti vyrai.

**PERLIMPLINAS.** Taigi...

**MOTINA.** Mes didžiai susijaudinusios... Belisa, eik į savo kambarį... Mums reikia pasišnekėti... O mergelėms nevalia klausytis tokių kalbų...

**BELISA.** Likit sveiki... (*Išeina.*)

**MOTINA.** Ji baltutėlė kaip lelija. Tamsta įsižiūrėjai į jos veidą? (*Nuleidusi balsą*) O jeigu būtumei tamsta matęs jos kūną... Lyg iš cukraus nulietas!.. Bet... Atleiski tamsta... Nevalia kelti į padanges jos dorybių tokiam didžiai išprususiam aukštuomenės žmogui kaip tamsta...

**PERLIMPLINAS.** Taip?

**MOTINA.** Taip... Aš nuoširdžiai sakau.

**PERLIMPLINAS.** Nebežinau, kaip tamstai atsidėkoti. Mūsų padėka...

**MOTINA.** O! Jūsų padėka... kaip rafinuotai pasakyta! Atseit tamstos ir tamstos širdies... Supratau... Supratau tamstą... Nors jau dvidešimt metų, kai neteko nė žodeliu persitarti nė su vienu vyru.

**MARKOLFA** (*tyliai*). Vestuvės...

**PERLIMPLINAS.** Vestuvės...

**MOTINA.** Kada tik tamsta pageidauji... Nors (*išsitraukia nosinę ir verkia*) kiekvienai motinai... Ak, iki pasimatymo. (*Išeina*)

**MARKOLFA.** Pagaliau.

**PERLIMPLINAS.** Ak, Markolfa, Markolfa! Kokiam gyvenimui tu mane pasmerki?

**MARKOLFA.** Vedybiniam.

**PERLIMPLINAS.** Tiesą pasakius, baisiai noriu gerti... Gal atneštum vandens?

*MARKOLFA prieina arčiau prie PERLIMPLINO ir kužda jam į ausį.*

**MARKOLFA.** Kas gi būtų galėjęs pagalvoti?

*Girdėti skambinant rojaliu. Scena pamažu aptemsta. Apsinuoginusi BELISA praskleidžia užuolaidas, pasirodo balkone ir ilgesingai dainuoja.*

**BELISA.** Ak, meile, meile!..

Lyg saulės žuvelė auksinė

Plauki prie mano kojų...

**MARKOLFA.** Graži pana.

**PERLIMPLINAS.** Lyg iš cukraus nulieta... O kūnas baltutėlis it lelija. Kaip tu manai, ar ji galėtų mane pasmaugti?

**MARKOLFA.** Jei moteriai valios neduosi, ji bus nuolanki ir silpnutė.

**BELISA.** Ak, meile, meile!..

Jau gieda gaidžiai, aušroja,

Neskubėki, naktele greitoji!..

**PERLIMPLINAS.** Ką ji sako, Markolfą? (*Markolfą juokiasi*) Ką ji sako? Kas man darosi? Kas man nutiko?

*Rojalis skamba vis garsiau. Virš balkono pralekia būrelis paukščių, išlankstytų iš juodo popieriaus.*

*Uždanga*

## Pirmas paveikslas

*Kambarys DONO PERLIMPLINO namuose. Vidury didelė lova su plunksnomis išdabintu baldakimu. Į kambarį veriasi šešerios durys. Pro pirmas iš dešinės vaikščio DONAS PERLIMPLINAS. Pirmoji povestuvinė naktis. Prie pirmų durų po kairei stovi MARKOLFA su šakota žvakide rankoje.*

**MARKOLFA.** Labos nakties.

**BELISOS BALSAS** (*už scenos*). Iki rytojaus, Markolfa.

*Jeina PERLIMPLINAS su prašmatniu apdaru.*

**MARKOLFA.** Linkiu tamstai geros nakties. Juk tai tamstos pirmoji vedybinė naktis.

**PERLIMPLINAS.** Iki rytojaus, Markolfa.

*MARKOLFA išeina. PERLIMPLINAS galais pirštų sėlina prie durų ir žiūri į kitą kambarį.*

**PERLIMPLINAS.** Su tais nėriniais, Belisa, esi panaši į jūros bangą, ir man baisu: mat, mažas būdamas, labai bijojau jūros. Nuo tos akimirkos, kai parėjai iš bažnyčios, namai pilni kažkokių paslaptinių kuždesių ir kikenimo, o vanduo stiklinėse lyg įsilęs nuo saulės. Ak, Perlimplinai... Kas tau daros, Perlimplinai?

*Išeina galais pirštų. Pasirodo BELISA prašmatniais naktiniais marškiniais, visa nėrinuota. Nėrinių veliumas, užmestas ant palaidų plaukų, gaubia nuogus pečius.*

**BELISA.** Tarnaitė iškvėpino miegamąjį čiobreliais, o ne mėtomis, kaip buvau paliepusi... (*Prieina prie lovos*) Ir nepaklojo tų plonyčių paklodžių, kurias mačiau spintoje... Kas atsitiko Markolfai?

*Tuo metu pasigirsta švelnus gitarų bronzgimas. BELISA klausosi susikryžjavusi rankas ant krūtinės.*

**BELISA.** Ak! Kas atkakliai manęs ieškos, suras degte degančią ugnimi. Aš kaip ta akmeninė kaukė, iš kurios trykšta fontanas: galiu gerti ir gerti, bet niekadęs nenumalšinsiu troškulio. (*Gitaros tebegroja*) Ak, kokia nuostabi muzika, dieve mano, kokia muzika! Švelni ir lengvutė kaip gulgės pūkas!.. Kas čia nerimsta mano krūtinėje, širdis ar muzika?

*Apsisiaučia pečius raudono aksomo pelerina ir iš lėto vaikščioja po miegamąjį. Muzika nutyla. Pasigirsta tylus švilpimas, pasikartojantis penkis sykius.*

**BELISA.** Penki!

*Jeina PERLIMPLINAS.*

**PERLIMPLINAS.** Ar aš tau netruk dau?

**BELISA.** Va, dailiausia!

**PERLIMPLINAS.** Gal nori miego?

**BELISA** (*ironiškai*). Miego?

**PERLIMPLINAS.** Šiąnakt vėsoka. (*Trinasi rankas*)

*Pauzė.*

**BELISA** (*ryžtingai*). Perlimplinai!

**PERLIMPLINAS** (*drebėdamas*). Ko?

**BELISA** (*abejingai*). Gražus vardas – Perlimplinas.

**PERLIMPLINAS.** Tavo dar gražesnis – Belisa.

**BELISA** (*juokdamasi*). O, dėkui!

*Trumpa pauzė.*

**PERLIMPLINAS**. Norėčiau tau šį tą pasakyti.

**BELISA**. Ką?

**PERLIMPLINAS**. Ilgai negalėjau pasiryžti... Bet...

**BELISA**. Sakyk.

**PERLIMPLINAS**. Belisa... Aš tave myliu!

**BELISA**. O, mielasis mano riteri, čia juk tavo priedermė!

**PERLIMPLINAS**. Taip?

**BELISA**. Taip.

**PERLIMPLINAS**. O kodėl?

**BELISA**. Ogi todėl.

**PERLIMPLINAS**. Ne.

**BELISA**. Perlimplinai!

**PERLIMPLINAS**. Ne, Belisa, prieš vedybas tavęs nemylėjau.

**BELISA** (*pajuokiamai*). Ką tu sakai?

**PERLIMPLINAS**. Aš vedžiau tave... nesvarbu, kodėl vedžiau, bet, šiaip ar taip, tavęs nemylėjau. Aš net negalėjau įsivaizduoti, koks gražus tavo kūnas, kol nepamačiau tavęs pro rakto skylutę, kai rengėsi vestuvėms. Tik tada pajutau, kaip tave myliu. Tik tada!.. Man pasirodė, kad gerklėn sminga aštrus peilis.

**BELISA** (*susidomėjusi*). Na... o su kitomis moterimis?

**PERLIMPLINAS**. Su kokiomis moterimis?

**BELISA**. Stebini mane!

**PERLIMPLINAS**. Aš pats stebiuosi.

*Pauzė. Pasigirsta penki švilptelėjimai.*

**PERLIMPLINAS**. Kas čia?

**BELISA**. Laikrodis muša.

**PERLIMPLINAS**. Jau penkios?

**BELISA**. Metas eiti gulti.

**PERLIMPLINAS**. Ar galiu nusivilti durtinį?

**BELISA**. Savaime suprantama, (*žiovaudama*) vyrelį. Ir gesink šviesą, susimildamas.

*PERLIMPLINAS gesina šviesą.*

**PERLIMPLINAS** (*pakuždomis*). Belisa...

**BELISA** (*visu balsu*). Ko, vaikelį?

**PERLIMPLINAS** (*pakuždomis*). Užgesinau.

**BELISA** (*pajuokiamai*). Matau.



**PERLIMPLINAS** (*dar tyliau*). Belisa...

**BELISA** (*garsiai*). Ko, širduk?

**PERLIMPLINAS**. Aš tave dievinu!

*Iš skirtingų scenos kampų išlenda du KAUKAI ir užtraukia pilkšvą užuolaidą. Scena pritemsta. Tyliai, migdančiai groja fleitos. KAUKAI (šiam vaidmeniui geriausiai tinka vaikai) atsisėda prie rampos ant suflerio budelės, atsisukę į žiūrovus.*

**PIRMAS KAUKAS**. Kaip ten tiedu patamsyje?

**ANTRAS KAUKAS**. Nei šiaip, nei taip, drauguži.

**PIRMAS KAUKAS**. Pusė bėdos.

**ANTRAS KAUKAS**. Tu taip manai? Iš tikrųjų, dangstyti svetimas nuodėmes.

**PIRMAS KAUKAS**. Ir tegu paskiau žiūrovai patys jas atskleidžia.

**ANTRAS KAUKAS**. Jei teisybės neprisidengsi...

**PIRMAS KAUKAS**. Žiūrovai neturės ko atskleisti...

**ANTRAS KAUKAS**. O be dangstymų ir atskleidimų...

**PIRMAS KAUKAS**. Ką veiktų žmonės iš dyko buvimo?

**ANTRAS KAUKAS** (*apžiūrėdamas užuolaidą*). Kad neliktų anei plyšio...

**PIRMAS KAUKAS**. Nes burnos nebeužkiši...

*Abudu juokiasi.*

**ANTRAS KAUKAS**. Kai viskas aišku kaip ant delno, sutinku...

**PIRMAS KAUKAS**. Žiūrovai mano, jog atskleisti nėra ko...

**ANTRAS KAUKAS**. Ir brenda ten, kur drumsta ir painu, norėdami atskleisti paslaptis, žinomas visų.

**PIRMAS KAUKAS**. O mudu, kaukai, viską drumsčiame ir painiojame kas pakliūva.

**ANTRAS KAUKAS**. Ar seniai pažįsti Perlimpliną?

**PIRMAS KAUKAS**. Nuo mažumės.

**ANTRAS KAUKAS**. O Belisą?

**PIRMAS KAUKAS**. Kaip nuluptą. Jos kambaryje toks svaigus kvapas, net akys limpa. Kartą nejučia užsnūdau ir pasibudau jos katės naguose.

*Abudu juokiasi.*

**ANTRAS KAUKAS**. Jų byla...

**PIRMAS KAUKAS**. Aiški kaip diena!

**ANTRAS KAUKAS**. Visi seniai žinojo, kad taip ir bus.

**PIRMAS KAUKAS**. Užtat dabar paskleis gaudus. Ir vandenį sudrums.

**ANTRAS KAUKAS**. Todėl kol kas neatitraukime mūsų išganingosios ir visapusiškai naudingos uždangos.

**PIRMAS KAUKAS**. Neatitraukime. Geriau tegu nemato...

**ANTRAS KAUKAS**. Dabar dono Perlimplino dvasia, menkutė ir tirtanti kaip aklas, ką tik gimęs kačiukas, tvirtėja ir kelias į aukštybes.

*Abudu juokiasi.*

**PIRMAS KAUKAS.** Žiūrovai nekantrauja.

**ANTRAS KAUKAS.** Ir turi pagrindą. Eime.

**PIRMAS KAUKAS.** Eime. Jaučiu, kaip vėsus vėjelis jau gairina man pečius.

**ANTRAS KAUKAS.** Penki šalti aušros žiedai išsiskleidė ant miegamojo sienų.

**PIRMAS KAUKAS.** Penkių balkonų durys atsivėrė į miestą.

*Jiedu atsistoja ir užsimaukšlina ant galvų didelius melsvus kapišonus.*

**ANTRAS KAUKAS.** Done Perlimplinai! Ar gera darom tau, ar bloga?

**PIRMAS KAUKAS.** Gera... Juk negražu kelti viešumon doro žmogaus silpnybes.

**ANTRAS KAUKAS.** Gryna teisybė, drauguži. Sakyti „aš mačiau“ – tai viena, o „girdėjau“ – visai kas kita...

**PIRMAS KAUKAS.** Rytoj viskas bus visiems žinoma.

**ANTRAS KAUKAS.** O ko daugiau mums reikia?

**PIRMAS KAUKAS.** Tik paleiski gandą – ir jo nebesulaikysi.

**ANTRAS KAUKAS.** Cit!

*Girdėti tyliai grojant fleitas.*

**PIRMAS KAUKAS.** Grįžtame į tamsą.

**ANTRAS KAUKAS.** Grįžtame, drauguži.

**PIRMAS KAUKAS.** Metas.

**ANTRAS KAUKAS.** Metas.

*Atitraukia uždangą. DONAS PERLIMPLINAS guli lovoje. Šalia jo sėdi BELISA. Pro plačiai atlapotas penkių balkonų duris liejasi blyški rytmečio šviesa.*

**PERLIMPLINAS (atsibunda).** Belisa, Belisa, kur tu?

**BELISA (dėdamasi, jog ką tik tai pabudo).** Ko tau, Perlimpliniuk?

**PERLIMPLINAS.** Sakyk man kuo greičiau.

**BELISA.** Ką tau sakyti? Aš užmigau anksčiau negu tu.

*PERLIMPLINAS pašoka iš lovos. Jis vilki durtinyu.*

**PERLIMPLINAS.** Kodėl visų balkonų durys atlapos?

**BELISA.** Kad naktį buvo smarkus vėjas.

**PERLIMPLINAS.** Kodėl po balkonais stovi penkerios kopėčios?

**BELISA.** Kad taip jau įprasta mano motulės kaime.

**PERLIMPLINAS.** O kodėl po penkiais balkonais guli pamestos penkios skrybėlės?

**BELISA (pašokdama iš lovos).** Čia, meiluti mano, po langais naktimis šlaistosi girtuokliai, jie ir bus pametę tas skrybėles.

**PERLIMPLINAS (žiūri į ją kaip pakerėtas).** Belisa! Belisa! Juk taip turbūt ir atsitiko! Tu man viską taip gražiai paaiškinai. Aš tavimi tikiu. Šlaistosi... Kodėl gi negali šlaistytis?

**BELISA** (*maivydamosi*). Juk aš ne melagė.

**PERLIMPLINAS**. Kas minutė vis karščiau tave myliu.

**BELISA**. Na ir puiku.

**PERLIMPLINAS**. Pirmą kartą gyvenime esu toks laimingas! (*Prieina prie Belisos, apkabina ir tą pačią akimirką ūmai nuo jos atšlyja*) Belisa, kas tave bučiavo? Nesigink, aš žinau!..

**BELISA** (*nusibraukdama plaukus nuo kaktos*). Aišku, žinai. Na ir pokštininkas tu, vyreli, kokių reta. (*Tyliai*) Tu bučiavai. Juk tu!

**PERLIMPLINAS**. Taip. Aš tave bučiavau... Ir vis dėlto... Jeigu kas kitas būtų išdrįšęs... Jeigu kas kitas būtų tave bučiavęs... Tu mane myli?

**BELISA** (*tiesia priekin lig alkūnės nuogą ranką ir jį apkabina*). Taip, Perlimplinai, taip, meiluti mano...

**PERLIMPLINAS**. Tuomet... Ko gi man daugiau reikia? (*Apkabina ją.*) Juk tu – Belisa?

**BELISA** (*tyliai ir ilgesingai*). Taip, taip, taip!

**PERLIMPLINAS**. O man pasirodė, kad aš tave sapnuoju.

**BELISA** (*griežtai*). Klausyk, Perlimplinai, negerai, kad visos durys atlapos. Netrukus sukils kaimynai. Verčiau uždaryk.

**PERLIMPLINAS**. O kam? Juk mudu išmiegojom iki soties, geriau išeikim į balkoną pažiūrėti, kaip teka saulė... Nenori?

**BELISA**. Noriu, bet... (*Sėdasi lovoje*)

**PERLIMPLINAS**. Niekada nesu matęs, kaip teka saulė...

*Belisa, išvargusi ir apsimiegojusi, išsitiesia patale.*

Žinai, Belisa, tai nenusakomas reginys... Gal tau pasirodys juokinga, bet man tiesiog už širdies griebia bežiūrint į tekančią saulę... O tau ne? (*Eina prie lovos*) Belisa, tu miegi?

**BELISA** (*per miegus*). Miegu.

*PERLIMPLINAS galais pirštų eina į kitą kambario galą, atneša didelę raudoną pelerinę ir užkloja Belisą. Pro atviras balkonų duris liejasi ryški auksinė dienos šviesa. Skambant rytmečio varpams, virš balkonų pralekia būrys popierinių paukščių.*

**PERLIMPLINAS** (*atsisėdęs ant lovos krašto*).

O meile, meile,

Pervėrei širdj,

Niekas negirdi,

Kaip raudu gailiai.

O meile, meile,

Lakštingėle,

Peilis atvėrė

Žaizdą krūtinėj...

Ranką, o meile,

Savo paduoki,

Mane vaduoki,  
Sužeistą žiauriai.

## ANTRAS PAVEIKSLAS

*Valgomasis Perlimplino namuose. Perspektyvos stulbinančiai sumaišytos. Stalas su indais, išpaišytas ryškiomis spalvomis kaip senoviniuose primityvuose.*

**PERLIMPLINAS.** Darysi, kaip sakau?

**MARKOLFA** (*verkdama*). Tamstos valia, pone.

**PERLIMPLINAS.** Markolfa, ko tu verki?

**MARKOLFA.** Juk tamsta pats viską žinai. Pirmąją naktį po vestuvių per balkonus vidun įlindo penki vyrai. Penki vyrai, kur tai matyta! Penki skirtingų rasių vyrai iš įvairių pasaulio kraštų. Barzdotas europietis, indėnas, negras, geltonodis ir amerikietis. O tamsta net nepastebėjai.

**PERLIMPLINAS.** Didelio čia daikto!

**MARKOLFA.** Tik pamanyki, tamsta, vakar ją susitikau su nepažįstamu vyriškiu.

**PERLIMPLINAS** (*susidomėjęs*). Šit kaip!

**MARKOLFA.** Ir ji nėraž nesusidrovėjo.

**PERLIMPLINAS.** Bet aš laimingas, Markolfa.

**MARKOLFA.** Stebiuosi, pone.

**PERLIMPLINAS.** Tu nė įsivaizduoti negali, koks aš laimingas. Aš permaniau tiek dalykų, o svarbiausia – išmokau daug ką įsivaizduoti.

**MARKOLFA.** Tamsta labai jau myli ją.

**PERLIMPLINAS.** Mažiau negu ji to verta.

**MARKOLFA.** Štai ir ji ateina.

**PERLIMPLINAS.** Išeik.

*MARKOLFA išeina. PERLIMPLINAS slepiasi kampe. Įeina BELISA.*

**BELISA.** Ir vėl nepasisėkė jo pamatyti. Man bevaikščiojant po bulvarą, visas pulkas vyrų sekė įkandin, o jo nebuvo. Ko gero, jis tamsaus kūno, o jo bučiniai tikriausiai degina lūpas kaip šafranas ir kvepia kaip gvazdikėliai. Kartais jis pasirodo po mano langais, o kai ranka duoda ženklą, net krūtys man ima viržėti.

**PERLIMPLINAS.** Hm!..

**BELISA** (*atsisukdama*). Kaip tu mane išgąsdinai!

**PERLIMPLINAS** (*eidamas artyn, švelniai*). Pati viena kalbi?

**BELISA** (*suirzusi*). Atstok!

**PERLIMPLINAS.** Gal einam pasivaikščioti?

**BELISA.** Nenoriu.

**PERLIMPLINAS.** Gal einam į cukrainę?

**BELISA.** Sakiau, kad nenoriu!

**PERLIMPLINAS.** Atleisk.

*Pro atviras balkono duris įkrenta akmenukas, įvyniotas į popierių. PERLIMPLINAS jį pakelia.*

**BELISA.** Atiduok!

**PERLIMPLINAS.** Kodėl?

**BELISA.** Todėl, kad čia man.

**PERLIMPLINAS** (*pašaipiai*). Iš kur tu žinai?

**BELISA.** Perlimplinai! Neskaityk!

**PERLIMPLINAS** (*vis pašaipiau*). O kodėl?

**BELISA** (*verkdama*). Atiduok laišką!

**PERLIMPLINAS.** Vargšė Belisa! Matau, kaip tu kenti, ir man tavęs gaila. Imkis tą laišką, kuris tau toks brangus. (*Belisa ima laišką ir kiša už liemenėlės.*) Suprantu, kas tau darosi. Ir nors man labai skaudu, matau, kad tu pergyveni tragediją.

**BELISA** (*jausmingai*). Perlimplinai!

**PERLIMPLINAS.** Žinau, tu esi ir būsi man ištikima.

**BELISA** (*jausmingai atsidususi*). Aš nepažinojau kitų vyrų, išskyrus savąjį Perlimpliniuką!

**PERLIMPLINAS.** Aš įsitikinęs, jog tu – įsikūnijusi dorybė, ir būdamas geras vyras noriu tau padėti. Tai mano priedermė... Klausyk... (*Uždaro visas duris ir nutaiso mįslingą miną.*) Aš viską žinau!.. Išsyk supratau. Tu jauna, o aš senas... Ką padarysi!.. Bet aš viską suprantu, viską suprantu. (*Pauzė. Kalba toliau prislopintu balsu*) Jis vaikščiojo po mūsų balkonais?

**BELISA.** Dukart.

**PERLIMPLINAS.** Ir mojo tau ranka?

**BELISA.** Taip... Tikrai, lyg truputį iš aukšto... Ir dėl to man labai skaudu!

**PERLIMPLINAS.** Nebijok. Tą jaunuolį pirmąsyk pamačiau prieš dvi savaites. Atvirai tau pasakysiu, mane apstulbino jo grožis. Niekados nebuvau matęs žmogaus, kurio vyriškas grožis būtų taip harmoningai derinęsis su jausmų taurumu. Tą akimirką nežinia kodėl prisiminiau tave.

**BELISA.** Niekados nesu mačiusi jo veido... Bet...

**PERLIMPLINAS.** Nebijok, drąsiai man viską sakyk... Žinau, kad jį myli... O aš myliu tave kaip tėvas... Aš išmečiau iš galvos visas tas paikystes... Taigi, mieloji...

**BELISA.** Jisai man rašo laiškus.

**PERLIMPLINAS.** Žinau.

**BELISA.** Bet nesirodo.

**PERLIMPLINAS.** Keista.

**BELISA.** Man kartais atrodo... kad jis mane niekina.

**PERLIMPLINAS.** Kvailiukė!

**BELISA.** Tik jo meilė ne tokia, kokios aš trokštu.

**PERLIMPLINAS** (*susidomėjęs*). Tikrai?

**BELISA.** Esu gavusi laiškų ir iš kitų vyrų... Aišku, j juos neatsakydavau: juk aš ištekėjusi moteris ir turiu puikų vyrą. Tuose laiškuose vis būdavo kalbama apie tolimas šalis, idealus, godas ir strėlės pervertas širdis... O jis savo laiškuose...

**PERLIMPLINAS.** Nebijok, kalbėk drąsiai.

**BELISA.** Rašo apie mano kūno grožį...

**PERLIMPLINAS** (*glostydamas jos rankas*). Tavo kūno grožį?..

**BELISA.** Kam gi man tavo siela? – rašo jis. – Sielos meldžia silpni ir ligoti žmonės, nevykėliai ir luošiai. Gražios sielos linkso prie bedugnės krašto, jų rankos suvytusios, o plaukai balti kaip pienas. Belisa, man nereikia tavo sielos, man reikia tavo kūno, virpančio ir balto kaip lelijos žiedas!

**PERLIMPLINAS.** O kas tasai jaunuolis?

**BELISA.** Niekas nežino.

**PERLIMPLINAS** (*grėsmingai*). Niekas?

**BELISA.** Klausinėjau savo draugijų.

**PERLIMPLINAS** (*mįslingai ir drauge ryžtingai*). O jeigu aš tau pasakyčiau, kad jį pažįstu?

**BELISA.** Negali būti!

**PERLIMPLINAS.** Luktelk. (*Eina prie balkono*) Štai jis.

**BELISA** (*bėga prie balkono*). Iš tikrųjų?

**PERLIMPLINAS.** Ką tik užsuko už kampo.

**BELISA** (*dusdama*). Ak!..

**PERLIMPLINAS.** Aš jau senas ir todėl noriu už tave pasiaukoti. Dar niekas to nėra daręs, bet aš jau viena koja stoviu grabe ir man svetima juokinga ir menka žmonių moralė. Lik sveika.

**BELISA.** Kur eini?

**PERLIMPLINAS** (*iškilmingai, stovėdamas tarpdury*). Netrukus tu viską sužinosi! Netrukus!

### TREČIAS PAVEIKSLAS

*Ūksmingas sodas, priaugęs kiparisų, citrinmedžių ir apelsinmedžių. Uždangai pakilus, takeliu eina PERLIMPLINAS ir MARKOLFĄ.*

**MARKOLFĄ.** Jau metas?

**PERLIMPLINAS.** Ne, dar ne metas.

**MARKOLFĄ.** Ką tamsta ketini daryti?

**PERLIMPLINAS.** Tai, ko anksčiau neketinau

**MARKOLFĄ** (*verkdama*). Tai vis aš kalta!

**PERLIMPLINAS.** Ak, kad tu žinotum, kaip didžiai aš tau dėkingas!

**MARKOLFĄ.** Anksčiau viskas būdavo paprasta. Pusryčių atnešdavau tamstai kavos su pienu ir vynuogių...

**PERLIMPLINAS.** Taip, vynuogių... vynuogių... Pamenu. O aš... Kada tai buvo? Man rodos, jau šimtas metų praėjo, ne mažiau. Anksčiau nesugebėdavau įsiskverbti į šio pasaulio paslaptis. Sustodavau prie slenksčio prieš atviras duris... Bet užtat dabar... Belisos meilės dėka man atsiskleidė neregėti lobiai... Pažvelk. Užsimerkiu ir matau... viską, ko tik noriu: pavyzdžiui, matau motiną, o aplink ją nykštukus, susirinkusius iš visos apylinkės... O tu niekados nesi mačiusi nykštukų?.. Žinai, jie tokie mažiukai, mažiuliukai... Gražu pažiūrėti!.. Tokie mažiukai, kad galėtų šokti ant mažylio piršto galiuko.

**MARKOLFĄ.** Taigi, taigi. Nykštukai savo ruožtu. Tiek jau to. O kaip su anuo?

**PERLIMPLINAS.** Su anuo?.. Aaa... (*Nudžiugęs.*) Ką pasakei mano žmonai?

**MARKOLFĄ.** Nors ir visai netinku tokiems dalykams, bet pasakiau jai viską, ką tamsta liepei... Jog... tas jaunuolis ateis į sodą vakare, lygiai dešimtą, kaip paprastai, įsisupęs į savo raudoną apsiaustą.

**PERLIMPLINAS.** O jinai?

**MARKOLFĄ.** Nuraudo kaip aguona, prispaudė ranką prie širdies ir kad ims bučiuoti savo puikias kasas.

**PERLIMPLINAS** (*susijaudinęs*). Sakai, nuraudo kaip aguona?.. Ir ką pasakė?

**MARKOLFĄ.** Nieko, tik atsiduso. Bet užtat kaip atsiduso!

**PERLIMPLINAS.** Taip nėra atsidususi nė viena moteris, ar ne?

**MARKOLFĄ.** Tamstos meilė panaši į beprotybę.

**PERLIMPLINAS** (*įsijaudrinęs*). Taip! Aš noriu, kad ji mylėtų tą jaunuolį labiau nei save ir savo nuostabų kūną. Ir iš tikrųjų jinai myli jį, myli!

**MARKOLFĄ** (*verkdama*). Baisu tamstos klausytis... Dieve mano, negali būti! Done Perlimplinai, negali būti! Tamsta pats stumi savo žmoną į baisiausią nuodėmę! Kodėl? Kodėl?

**PERLIMPLINAS.** Todėl, kad donas Perlimplinas neturi savigarbos ir nori pakvailioti. Supratai? Pamatysi, šį vakarą ateis naujas, nepažįstamas mūsų ponios Belisos mylimasis. Ką gi man daugiau daryti? Tik dainuoti. (*Dainuoja*) Donas Perlimplinas neturi savigarbos, neturi savigarbos, savigarbos, savigarbos!..

**MARKOLFA.** Tai va, pone, prašom įsidėti į galvą: nuo šios akimirkos aš pas tamstą nebetarnauju, aš laisva. Mes, tarnaitės, irgi turime savo orumą!

**PERLIMPLINAS.** O, geroji Markolf!.. Rytoj būsi laisva kaip paukštis... Palauk iki rytojaus... O štai dabar eik ir daryk, kas priklauso. Padarysi, ką sakiau?

**MARKOLFA** (*išeina, šluostydamosi ašaras*). Sunku bus... Bet tiek jau to!

**PERLIMPLINAS.** Na ir šaunu! Tai man patinka.

*Tyliai, švelniai pasigirsta serenada. DONAS PERLIMPLINAS slepiasi už rožių krūmo.*

**BELISA** (*dainuoja už scenos*). Paupy lietutis dulkia,

Tyliai snaudžia mėnesiena.

**BALSAI.** Tyliai snaudžia mėnesiena.

**BELISA.** O Belisai ant krūtinės

Vysta gėlės, meilės vergės.

**BALSAI.** Vysta gėlės, meilės vergės.

**PERLIMPLINAS.** Vysta gėlės, meilės vergės!

**BELISA.** Ir naktis nuoga dainuoja

Ant liaunų lieptelių sodu.

**BALSAI.** Ant liaunų lieptelių sodu.

**BELISA.** Belisa pečius dabinas

Jazminų kvapniom šakelėm.

**BALSAI.** Jazminų kvapniom šakelėm.

**PERLIMPLINAS.** Vysta gėlės, meilės vergės!

**BELISA.** Jau užliejo mėnesiena

Sidabru namus ir stogus.

**BALSAI.** Sidabru namus ir stogus.

**BELISA.** Švelniai glaudžias kvapnios žolės

Prie baltų Belisos kojų.

**BALSAI.** Vysta gėlės, meilės vergės!

*Į sodą įeina prašmatniai apsirengusi BELISA. Scena užlieta mėnesienos.*

**BELISA.** Kieno gi darnūs geismingi balsai sklindo šioje nepaprastoje naktyje ir virpa kiekvienoje jos akimirkoje? Koks jaunas karštas ir sunkus tavo kūnas, mano išsvajotas mylimasis!.. O, sujudėjo šakos...

*Tarp medžių pasirodo ŽMOGUS SU RAUDONU APSIAUSTU ir tylomis sėlina per sodą.*

Cit!.. Aš čia!

*Žmogus su raudonu apsiauste duoda ranka ženklą, jos greitai sugrįž, ir dingsta už medžių.*

O, grįžk, sugrįžk, mylimasis mano! Be tavęs aš kaip jazminų šakelė, nulaužta audros, ir man rodos, jog danguje visu savo svoriu gula ant mano degančių pečių... Naktie! Manoji naktie, mėtomis kvepianti juodai mėlyna naktie, dar pabūk!..



*Pasirodo PERLIMPLINAS.*

**PERLIMPLINAS** (*nustebęs*). Ką čia darai?

**BELISA**. Išėjau pasivaikščioti.

**PERLIMPLINAS**. Pasivaikščioti?

**BELISA**. Tokia giedra naktis...

**PERLIMPLINAS** (*griežtai*). Ką čia darei?

**BELISA** (*nustebusi*). Ką, argi tu nežinai?

**PERLIMPLINAS**. Ne.

**BELISA**. Juk pats davei man žinią...

**PERLIMPLINAS**. Belisa... Tu vis dar jo lauki?

**BELISA**. Vis karščiau ir karščiau!

**PERLIMPLINAS** (*griežtai*). Kodėl?

**BELISA**. Todėl, kad myliu.

**PERLIMPLINAS**. Jis ateis.

**BELISA**. Net per drabužius jaučiu jo kūno kvapą. Aš myliu jį, Perlimplinai, ak, kaip jį myliu! Man rodos, aš pasidariau visai kita...

**PERLIMPLINAS**. Taip, tu pasidarei kita, ir tai – mano pergalė.

**BELISA**. Kokia pergalė?

**PERLIMPLINAS**. Mano vaizduotės pergalė.

**BELISA**. Iš tiesų juk tu padėjai man jį pamilti.

**PERLIMPLINAS**. Ir padėsiu tau jį apraudoti.

**BELISA** (*nustebusi*). Ką tu sakai, Perlimplinai?..

*Laikrodis muša dešimtą. Gieda lakštingala.*

**PERLIMPLINAS**. Girdi? Jau laikas.

**BELISA**. Jis tuojau ateis.

**PERLIMPLINAS**. Jau lipa per sieną į mano naktinį sodą.

**BELISA**. Įsisupęs į savo raudoną apsiaustą.

**PERLIMPLINAS** (*išsitraukdamas durklą*). Raudoną kaip ir jo jaunas kraujas.

**BELISA** (*griebdama jam už rankos*). Ką tu darai?

**PERLIMPLINAS** (*apkabinamas ją*). Sakyk, Belisa, tu jį myli?

**BELISA**. Myliu!

**PERLIMPLINAS**. Jeigu taip karštai jį myli, noriu, kad jis visados būtų su tavimi. Ir kad jis amžinai būtų tavo, sugalvojau puikų būdą: įsmeigsiu peilį į jo meilės sklidiną širdį.

**BELISA**. Perlimplinai! Dėl dievo meilės!

**PERLIMPLINAS**. Jis numirs, ir tu galėsi amžinai jį glamonėti, bučiuoti savo lovoje, nesibaimindama, jog tavo dailusis, grakštusis mylimasis nustos tave mylėti. Ir jis mylės tave amžina mirusiųjų meile,

o aš išsivaduosiu iš kančių, kurias kenčiu matydamas tavo nuostabų kūną... (*Apkabina ją*) Tavo kūną!.. Niekados nesugebėjau įminti jo mįslės! (*Žiūrėdamas į tamsų sodą*) Jis ateina... Paleisk mane, Belisa... Paleisk! (*Išbėga*)

**BELISA** (*nevilties apimta*). Markolfa, greičiau atnešk man špagą, aš perversiu ja vyrui krūtinę... (*Šaukia*) Donai Perlimplinai,

Niekše paskutini,

Jei jį nužudysi,

Saulės nematysi!

*Tarp šakų pasirodo ŽMOGUS SU RAUDONU APSIAUSTU. Jis sužeistas, eina svyruodamas.*

**BELISA**. Kas pervėrė tau venas, kas užliejo mano sodą tavo krauju? O mylimasis! Parodyk man savo veidą, bent akimircai! Ak, kad tave nužudė?.. Kas?..

**PERLIMPLINAS** (*nusimesdamas apsiaustą*). Tavo vyras persmeigė man širdį štai šiuo smaragdinio durklu. (*Ranka rodo į durklą smaragdais padabintu kotu, strygsantį krūtinėje*)

**BELISA** (*nustėrusi*). Perlimplinas?!

**PERLIMPLINAS** (*gulėdamas ant suoliuko*). Jis nubėgo per laukus, ir tu niekados jo nebepamatysi. Užmušė mane, nes žinojo, kad niekas tavęs taip nemyli kaip aš... Perverdamas mane durklu, suriko: dabar Belisa turi sielą! Prieik arčiau!

**BELISA**. Kas gi yra? Kas? Tu iš tiesų sužeistas?

**PERLIMPLINAS**. Perlimplinas mane nužudė... Ak, Perlimplinai! Nukaršęs įsimylėjęli, bejęgi seni, negalėjai mėgautis Belisos kūnu! Belisos kūnas sukurtas stangriems raumenims ir aistringoms lūpomis... O aš mylėjau tik tavo kūną, Belisa... Ir nužudžiau save... Nužudžiau štai smaragdine šakele, kuri degina mane kaip ugnis...

**BELISA**. Ką tu padarei?

**PERLIMPLINAS**. Tu nesupranti? Juk aš – tai mano siela, o tu – tavo kūnas. Tad leisk man jo prisiliesti paskutinę akimirką, juk taip karštai mane mylėjai.

**BELISA** (*prieina ir jį apkabina*). Taip... O tas jaunuolis? Kodėl tu mane apgaudinėjai?

**PERLIMPLINAS**. Jaunuolis!.. (*Užsimerkia*)

*Sceną užlieja švelni rytmečio šviesa. Įeina MARKOLFAS.*

**MARKOLFAS**. Ponia!

**BELISA** (*verkdama*). Donas Perlimplinas mirė!

**MARKOLFAS**. Žinojau, kad taip ir bus... Suvyniosim jį kaip į drobulę į šį raudoną apsiaustą, su kuriuo jis, persirengęs jaunuoliu, vaikščiodavo po tamstos balkonais.

**BELISA** (*verkdama*). Nemaniau, kad viskas taip sudėtinga. Dabar aš supratau.

**MARKOLFAS**. Per vėlu. Aš nupinsiu jam vainiką iš geltonų ir raudonų gėlių, puikių kaip popiečio saulė.

**BELISA** (*sukrėsta, mintimis nukilusi kitur*). Perlimplinai, ką tu padarei, Perlimplinai?

**MARKOLFAS**. Belisa, dabar tamsta jau esu kita moteris. Tamstos sielą nuplovė tyras ir taurus mano pono kraujas.

**BELISA**. Kas gi buvo tas žmogus? Kas jis toks?

**MARKOLFA.** Žavingas jaunuolis, bet tamsta niekados nematysi jo veido.

**BELISA.** Markolfa, aš jį myliu, myliu visa kūno aistra, visa širdimi. Kurgi dabar tas jaunuolis su raudonu apsiaustu? Kurgi jis, dieve mano?

**MARKOLFA.** Išėkis ramybėje, donai Perlimplinai... Girdi, ką ji sako, donai Perlimplinai?.. Girdi?..

*Skamba varpai.*

UŽDANGA